

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/217586,Boguslaw-Wojcik-Ks-Franciszek-Blachnicki-i-ruch-oazowy-a-Keston-College.html>
27.02.2026, 00:16

Bogusław Wojcik: Ks. Franciszek Blachnicki i ruch oazowy a Keston College

Keston College – bo tak nazywano ośrodek stworzony w 1969 r. przez pastora Bourdeaux – odegrał wyjątkową rolę w dokumentowaniu działalności dysydentów religijnych i politycznych w ZSRS i jego państwach satelickich, przyczynił się też do zmiany świadomości społeczeństw państw zachodnich na temat wolności religijnej w Europie Środkowo-Wschodniej.

[Franciszek Blachnicki Kościół](#)

22.04

Anglikański pastor Michael Bourdeaux, ekspert w zakresie wolności religijnej w bloku sowieckim, współtwórca i dyrektor *Centre for the Study of Religion and Communism*, przywołując w autobiografii postać ks. Franciszka Blachnickiego nazwał go ulubionym polskim księdzem z okresu Solidarności.

W obronie wolności religijnej

„Na początku lat siedemdziesiątych politycy zachodnioeuropejscy, a w pewnej mierze i amerykańscy, byli gotowi do uznania trwałości podziału Europy i panowania komunistycznego w jej wschodniej części”.

Keston College znalazł się natomiast w grupie ośrodków, które stopniowo uwrażliwiałły uśpione sumienia społeczeństw zachodnich, przypominając o sytuacji życiowej ludzi, którzy w wyniku układów politycznych zostali uwięzieni za żelazną kurtyną.

Przyjął rolę „głosu tych, którzy są go pozbawieni”. Oddziaływał przez przedrukowywanie samizdatów, serwisów informacyjnych, czasopism, książek i ekspertyz, a także poprzez konferencje, odczyty oraz kularowe spotkania różnych gremiów.

W jak skomplikowanych warunkach przyszło działać wszystkim związanym z tym ośrodkiem, może świadczyć chociażby wpływ KGB na skład delegacji Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego na konferencje Światowej Rady Kościołów. Jak zauważa Wasilij Mitrochin, członkowie tych delegacji, tuszując sytuację wierzących w ZSRS, okazywali się

„wyjątkowo sprawni w zniechęcaniu do poważnego traktowania prześladowań religijnych w bloku sowieckim i przekonywaniu, żeby lepiej skoncentrować się na grzechach imperialistycznego Zachodu”.

Dla przykładu w styczniu 1975 r. metropolita kruticki i kołomieński Juwenalij wziął udział w Wielkiej Brytanii w uroczystościach intronizacji nowego arcybiskupa Canterbury Donalda Coggana. W wywiadzie dla serwisu światowego BBC krytykował on niektóre środowiska w Wielkiej Brytanii, w tym i z Kościoła anglikańskiego za skłonność do

„głoszenia pełnych uprzedzeń i jednostronnych opinii o Kościele prawosławnym w Rosji”.

W trakcie prywatnego spotkania z abp. Cogganem zaatakował zaś redakcję czasopisma „Church

Times”, a także

„potępił Keston College, najlepszy na świecie ośrodek badawczy na temat religii w krajach komunistycznych, kierowany przez anglikańskiego duchownego Michaela Bourdeaux, zarzucając mu, że jest »antysowiecki«”.

Fascynacja ks. Blachnickim i jego ruchem

Jedna z pierwszych wzmianek na temat Ruchu Światło-Życie pojawiła się w serwisie prasowym Keston College w grudniu 1978 r. W wydawanym co dwa tygodnie „Keston News Service” zamieszczono informację o postępowaniu karnym wobec dwóch uczestników studenckiego obozu esperantystów, zorganizowanego w Czechosłowacji w miejscowości Herbortice.

Przed przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości w Hradcu Králové stanęli wówczas Vojtěch Srna, 46-letni ksiądz katolicki z Brna, oraz Miloslav Sváček, 27-letni inżynier z Przerowa. Autor tekstu zauważał równocześnie, że podczas gdy w Czechosłowacji rekolekcje dla młodzieży mogą odbywać się tylko pod osłoną działalności uznanych przez państwo stowarzyszeń, w Polsce wyrósł „potężny” ruch oazowy. W piętnastodniowych wakacyjnych rekolekcjach oazy od 1963 r. zdążyło też wziąć udział tysiące młodych ludzi.

W latach osiemdziesiątych informacje, opracowania i artykuły na temat działalności zorganizowanego przez ks. Franciszka Blachnickiego Ruchu były już stałym elementem w publikacjach Keston College.

W jednej z nich badacze tego ośrodka analizowali „Deklarację w sprawie zaangażowania członków Ruchu w aktualne problemy narodu”, przyjętą w trakcie V Krajowej Kongregacji Odpowiedzialnych Ruchu Światło-Życie 2 marca 1980 r. Deklarację określono w „Keston News Service” jako

„jeden z najbardziej znaczących dokumentów, jakie ukazały się w ostatnich latach”.

Redaktorzy tego serwisu informacyjnego stwierdzili, że

„przedstawia ona niemal apokaliptyczny obraz aktualnego stanu polskiego społeczeństwa”.

Głęboki kryzys dotyczący wszystkich sfer życia wynikał, zdaniem odpowiedzialnych Ruchu Światło-Życie, z „pozbawienia społeczeństwa ludzkiej godności i wolności”. Celem w tej sytuacji stawało się odrodzenie społeczeństwa wymagające różnych form zaangażowania, w tym również aktywności politycznej. Wobec deprawacji standardów życia politycznego w Polsce autorzy dokumentu zalecali podążenie za Chrystusem i odrzucenie wszelkich kłamstw.

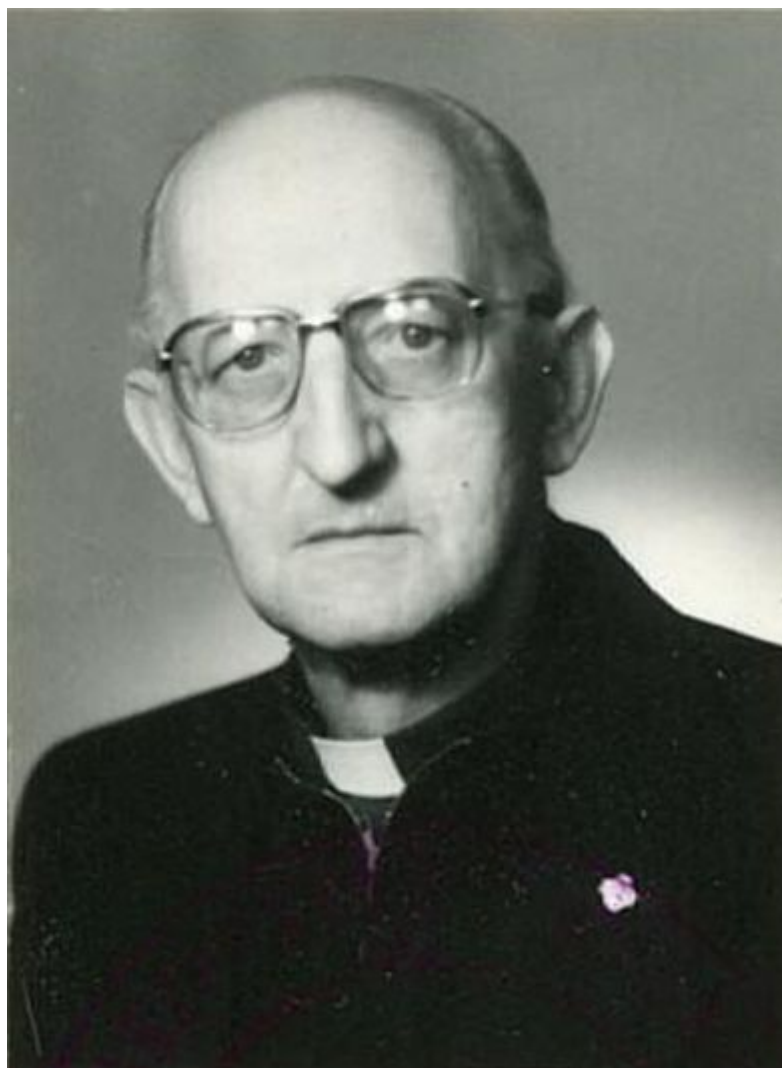
[Czytaj artykuł Bogusława Wojcika *Ks. Franciszek Blachnicki i ruch oazowy a Keston College* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kościół

Artykuł

Ks. Franciszek Blachnicki